

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 26 października 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.058.59.2021

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 27337 Pana Grzegorza Rusieckiego, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej *w sprawie ASF na terenie pow. leszczyńskiego* uprzejmie informuję, co następuje.

Ad. 1 Ile obecnie w Wielkopolsce istnieje skupów żywca, które skupują trzodę chlewną ze strefy czerwonej?

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń¹ na obszarach objętych ograniczeniami II i III zakazane jest prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie skupu świń lub pośrednictwa w obrocie świniami, z wyłączeniem pośrednictwa bez wykorzystania obiektów budowlanych lub innych miejsc, będących w posiadaniu podmiotu prowadzącego taką działalność. Powyższe rozporządzenie w § 7 ust. 2 przewiduje również, że na obszarach objętych ograniczeniami II i III² świnie można przemieścić do rzeźni lub przedsiębiorstwa kontrolowanego przez podmiot gospodarczy również po uprzednim ich zgromadzeniu w miejscu przeznaczonym do prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie skupu świń lub w miejscu przeznaczonym na targ, położonych na obszarach objętych ograniczeniami II i III – po uzyskaniu pozwolenia powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pochodzenia świń na takie ich przemieszczenie. Istnieje zatem możliwość zorganizowania

¹ Dz. U. poz. 1485

² Nomenklatura zgodna z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającym szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021 r., str. 1, z późn. zm.)

przemieszczenia świń z wykorzystaniem takich miejsc, przy czym nie jest to działalność miejsca skupu, ale wykorzystanie jego infrastruktury. W województwie wielkopolskim funkcjonuje 6 takich miejsc³.

Ad 2. Czy istnieje możliwość zwiększenie w Wielkopolsce ilości skupów żywca, które będą mogły skupować trzodę chlewną z strefy czerwonej?

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, co za tym idzie ASF, odbywa się co do zasady na podstawie przepisów sporządzonych i przyjętych na poziomie Komisji Europejskiej, które jednolicie obowiązują wszystkie państwa członkowskie UE, w tym Polskę.

21 kwietnia 2021 r. stosuje się rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021 r., str. 1, z późn. zm.), które wprowadza środki szczególne w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń do jednolitego stosowania przez państwa członkowskie UE dotknięte tą chorobą. Rozporządzenie to wprowadza generalny zakaz przemieszczania świń z gospodarstw znajdujących się w obszarach objętych ograniczeniami I, II lub III wymienionych w załączniku I do ww. rozporządzenia.

Jednocześnie przewidziane zostały derogacje od tego zakazu umożliwiające, po spełnieniu odpowiednich wymagań, przemieszczenie świń do innego gospodarstwa lub do rzeźni. Nawiązując do chęci sprzedaży świń do rzeźni, które funkcjonują w pobliżu miejsca prowadzenia ich hodowli, taka sprzedaż jest dopuszczona w ww. przepisach prawa, również w odniesieniu obszarów o szczególnych restrykcjach w zakresie ASF, takich jak obszary objęte ograniczeniami II i III. Takie rzeźnie, zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, muszą zostać zatwierdzone przez właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że powiatowi lekarze weterynarii nie wyznaczają rzeźni z urzędu, ale na wniosek podmiotu prowadzącego taką działalność, natomiast resort rolnictwa z zasady nie posiada możliwości wpływu na decyzje biznesowe podmiotów skupujących świnie. Niemniej jednak organy Inspekcji Weterynaryjnej, rozumiejąc trudną sytuację rolników prowadzących hodowlę w obszarach objętych najbardziej dotkliwymi restrykcjami z powodu ASF, prowadzą rozmowy z takimi podmiotami, starając się przekonywać je do zakupu świń pochodzących z polskich hodowli.

³ Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii.

Ponadto, możliwe jest również przemieszczenie świń do uboju zarówno poza obszar objęty ograniczeniami II, jak i poza obszar objęty ograniczeniami III, po spełnieniu odpowiednich, przewidzianych przepisami, wymagań.

Decyzje w ww. kwestiach, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, podejmuje właściwy miejscowo powiatowy lekarz weterynarii.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w województwie wielkopolskim istnieje możliwość wyznaczenia miejsca dla dwóch punktów zbiorczych w strefie objętej ograniczeniami III powiatu kępińskiego⁴. Jednocześnie informuję, że na tym terenie funkcjonuje zakład przetwórstwa mięsnego skupujący do uboju trzodę chlewną ze strefy objętej ograniczeniami III.

Ad 3. Jaka jest obecnie średnia cena skupu żywca z strefy czerwonej?

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR) prowadzone są badania rynkowe dotyczące m.in. cen zakupu świń rzeźnych płaconych przez zakłady uboju. Badania takie są prowadzone przez MRiRW od ponad 20 lat.

Przyjęta metodologia dotyczy badania cen zakupu świń, przy czym nie różnicuje się z jakiego obszaru objętego ograniczeniami w związku z afrykańskim pomorem świń pochodzi dana sztuka. W związku z tym MRiRW nie dysponuje regularnymi notowaniami cen zakupu żywca pochodzącego z poszczególnych obszarów ASF. W ocenie Ministerstwa byłoby to badanie bardzo szczegółowe, które nie dawałoby gwarancji rzetelności prezentowanych cen, m.in. ze względu na ograniczony zakres próby.

Aktualnie prowadzone notowania cen są wystarczające do właściwej oceny sytuacji na rynku wieprzowiny. Publikowane na stronie internetowej MRiRW, w cotygodniowych biuletynach informacyjnych, ceny zakupu świń są prezentowane w podziale na 4 makroregiony. Pozwala to ocenić rzeczywistą sytuację w poszczególnych regionach Polski, biorąc przy tym pod uwagę lokalizację stref ASF. Należy także podkreślić, że mimo braku regularnych notowań cen zakupu świń pochodzących z obszaru objętego ograniczeniami III (tzw. strefy czerwonej), Ministerstwo posiada informacje o trudnej sytuacji i problemach hodowców, którzy prowadzą chów lub hodowlę świń w tym obszarze.

⁴ Źródło: Główny Inspektorat Weterynarii

Ad 4. Czy rolnicy mogą ubiegać się o odszkodowania lub dopłaty do zaniżonych przez ASF cen skupu żywca? Jeżeli tak, to w jakiej formie?

W związku z rozwojem sytuacji na rynku wieprzowiny, w szczególności związanej ze skutkami ASF uruchomiono program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie. Program obejmuje już istniejące lub zmodyfikowane oraz nowe instrumenty zapewniające realizację działań zarówno prewencyjnych, jak i wspierających odbudowę gospodarstw dotkniętych skutkami występowania ASF w Polsce. W programie przewidziano mechanizmy związane m.in. z: bioasekuracją gospodarstw, wyrównywaniem strat w sprzedaży świń w związku z niższą ceną skupu żywca w strefach ASF, osłoną zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych oraz odbudową pogłowia świń.

W ramach programu realizowana jest między innymi pomoc finansowa na wyrównywanie kwoty obniżonego dochodu z tytułu niższych cen sprzedaży świń. Pomoc ta udzielana jest na podstawie znowelizowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm). Pomoc może otrzymać producent świń, który utrzymuje lub utrzymywał świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- a) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE, lub
- b) w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.), lub
- c) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wnioski o udzielenie pomocy finansowej **można składać** w Biurach Powiatowych Agencji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta świń w terminie od 28 sierpnia **do 30 listopada 2021 r.** Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/arimr/pomoc-na-wyrownanie-kwoty-obnizonego-dochodu-dla-producentow-swin---asf>

Dodatkowo, 20 września br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się z wnioskiem do Komisarza ds. Rolnictwa Pana Janusza Wojciechowskiego o uruchomienie przez Komisję Europejską, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, nadzwyczajnej pomocy finansowej dla producentów świń w Polsce prowadzących produkcję na obszarach objętych ograniczeniami II lub III, o których mowa w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605. W przedłożonym wniosku wskazany został problem spadku opłacalności produkcji świń oraz sprzedaży świń po cenach niższych niż średnie ceny rynkowe oraz ponoszenia przez rolników konsekwencji ograniczeń weterynaryjnych wprowadzanych w związku z koniecznością zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń. Podkreślono również, że na rynku wieprzowiny zbiegły się w czasie niekorzystne czynniki związane ze skutkami Covid-19 oraz presją cenową powstałą w następstwie ograniczeń eksportowych dla unijnej wieprzowiny na rynek Chin. Poinformowano o zauważalnym spadku liczby gospodarstw zajmujących się produkcją wieprzowiny i zagrożeniu rezygnacją z produkcji kolejnych stad w przypadku dalszego pogarszania się marż producentów świń.

Informacja o trudnej sytuacji na unijnym rynku wieprzowiny była jednym z punktów posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 12 października br. We wspólnej nocie kilku państw członkowskich, w tym Polski, dotyczącej krytycznej sytuacji w sektorze wieprzowiny wezwano Komisję Europejską do rozważenia uruchomienia pomocy nadzwyczajnej na rynku wieprzowiny. Kolejne działania są uzależnione od decyzji KE w tej sprawie.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/